

04.08.2022

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja

Kaupunkiympäristön toimialan lausuntopyyntö Pohjoisbaanan yleissuunnitelmasta

HEL 2021-006037 T 08 00 04

Helsingin kaupunki kaupunkiympäristön toimiala pyytää lausuntoanne Pohjoisbaanan yleissuunnitelmasta, joka sisältää baanayhteyden suunnittelun pääradan varressa Käpylän asemalta Vantaan rajalle.

Yleissuunnitelma-aineisto toimitetaan erillisellä latauslinkillä. Lausunnot pyydetään toimitettavaksi perjantaihin 26.8.2022 mennessä sähköpostitse suoraan osoitteeseen teppo.pasanen@hel.fi sekä kirjaamoon osoitteeseen helsinki.kirjaamo@hel.fi. Liitäkää tämä lausuntopyyntö lausuntoon.

Pohjoisbaana on osa Helsinkiin rakentuvaa laadukkaiden pyöräliikenteen baanojen verkkoa. Pohjoisbaanan yleissuunnitelmassa suunniteltava baanaosuus kulkee pääradan varressa Käpylästä Puistolaan noin 9 kilometrin matkan ja muodostaa jatkon vuonna 2017 valmistuneelle osuudelle Hakamäentieltä Käpylän asemalle. Yhteydet keskustaan radan varresta ovat nykyisin epäselvät ja epäjatkuvat, mikä vähentää pyöräliikenteen potentiaalia paljon tällä suunnalla.

Yleissuunnitelmassa on varmistettu laadukkaan pyöräliikenteen yhteyden rakentamisen edellytykset pääradan varteen ja yleisenä tavoitteena on ollut parantaa pyöräliikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta. Baana on linjattu kulkemaan mahdollisimman suoraan radan varressa ja risteämisiä autoliikenteen sekä jalankulkijoiden kanssa on minimoitu. Merkittäviä siltakohteita linjauksella ovat uusi baanasilta Kehä I:n yli, Vantaanjoen ylittävä pyöräliikenteen silta sekä silta Tapanilan aseman kohdalla.

Lausunnot palvelevat yleissuunnitelman viimeistelyä sekä päätöksentekoa hankkeen jatkosuunnittelusta ja toteutuksesta. Kaupunkiympäristölautakunta käsittelee suunnitelmaa syksyllä 2022, minkä jälkeen se

04.08.2022

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja

etenee kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston päätettäväksi. Yhteyden rakentuminen voisi alkaa aikaisintaan 2024.

Lisätiedot

Teppo Pasanen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37123
teppo.pasanen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja

04.08.2022

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja

Silja Hyvärinen
hallintojohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

25.08.2022

223/10.02.03/2022
[Pohjoisbaanan
yleissuunnitelma]**Helsingin kaupunki**Kirjaamo
Helsinki.kirjaamo@hel.fi
Teppo.pasanen@hel.fi

Viite

Lausuntopyyntöne 04.08.2022
HEL 2021-006037 T 08 00 04**Lausunto Pohjoisbaanan yleissuunnitelmasta**

Pohjoisbaana on osa Helsinkiin rakentuvaa laadukkaiden pyöräliikenteen baanojen verkkoa. Pohjoisbaanan yleissuunnitelmassa suunniteltava baanaosuus kulkee pääradan varressa Käpylästä Puistolaan noin 9 kilometrin matkan ja muodostaa jatkon vuonna 2017 valmistuneelle osuudelle Hakamäentieltä Käpylän asemalle. Yhteydet keskustaan radan varresta ovat nykyisin epäselvät ja epäjatkuvat, mikä vähentää pyöräliikenteen potentiaalia paljon tällä suunnalla.

Yleissuunnitelmassa on varmistettu laadukkaan pyöräliikenteen yhteyden rakentamisen edellytykset pääradan varteen ja yleisenä tavoitteena on ollut parantaa pyöräliikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta. Baana on linjattu kulkemaan mahdollisimman suoraan radan varressa ja risteämisiä autoliikenteen sekä jalankulkijoiden kanssa on minimoitu.

Merkittäviä siltakohteita linjauksella ovat uusi baanasilta Kehä I:n yli, Vantaanjoen ylittävä pyöräliikenteen silta sekä silta Tapanilan aseman kohdalla.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) lausuu kannanottonaan seuraavaa:

HSL pitää laadittua yleissuunnitelmaa hyvänä ja kannatettavana. Liikennejärjestelmän kannalta on olennaista kaupunkipyöräasemien ja pyöräpysäköinnin hyvät sijainnit asemien yhteydessä sekä pysäköintipaikkojen riittävyys. Myös jalankulun tulee olla sujuvaa pyöräpysäköinnin ja asemien sekä pysäkkien välillä, lisäksi talvikunnossapidosta tulee huolehtia. Yleissuunnitelma on laadittu hyvässä yhteistyössä HSL:n kanssa ja olemme mielellämme mukana myös tarkemmassa jatkosuunnittelussa, erityisesti asemien ja pysäkkien ympäristössä.

25.08.2022

223/10.02.03/2022
[Pohjoisbaanan
yleissuunnitelma]

Yleissuunnitelmassa otetaan hyvin huomioon pyöräilyn edellytyksiä, tämän lisäksi tulee varmistaa, että myös kävelyille on mahdollisimman suorat yhteydet. Polkupyörien liityntäpysäköintipaikkoja tulee lähitulevaisuudessa parantaa niin, että ne kaikki ovat runkolukittavia. Tulevaisuuden kysyntää vastaavaa kapasiteettia ja palvelutasoa on syytä tarkastella tarpeen mukaan ja tarvittaessa kehittää pyöräpysäköintiä edelleen.

Kaupunkipyöräasemien mahdollisten sijaintien tarkastelussa kannattaa alustavasti varautua sähkön tarpeeseen niin nykyisille aurinkokennoille sopivalla sijoittelulla kuin sähköverkostakin tulevan sähkönsyötön muodossa. Vuonna 2026 alkavalla kaupunkipyörien seuraavalla sopimuskaudella on mahdollisesti käytössä uusi järjestelmä, joka voi sisältää esimerkiksi sähköavusteisia pyöriä, jotka täytyy ladata pyöräasemalla. Lisäksi sijainneissa on otettava huomioon ympärivuotisen käyttökauden mahdollisuus, jolloin pyöräasemille olisi oltava tilaa ja kunnossapito myös talviolosuhteissa.

Yleissuunnitelmassa ei juurikaan muuteta nykyistä pysäkkiverkkoa tai bussiliikenteen toimintaedellytyksiä. Pukinmäen aseman kohdalle Kehä I:n pysäkkien ja uuden kevyenliikenteensillan välille suunnitellut portaat ovat joukkoliikenteen näkökulmasta erittäin kannatettavat. Samalla kannattaa myös tutkia hissi-vaihtoehto, joka palvelisi alueen esteettömyyttä.

Liitteen 1 suunnitelmakuvassa 7300 yhdistetään kaksi pysäkkiä nykypysäkin Ala-Malmin tori (H3446) paikalle. Tähän olisi hyvä saada mahdollisuuksien mukaan myös katos tai ainakin penkki matkustajia palvelemaan. Kyseisen pysäkin rooli matkustajapalvelussa saattaa nousta, jos Ala-Malmin terminaalin käytöstä joudutaan luopumaan.

Liitteen 1 suunnitelmakuvassa 7299, pysäkin Ruotutorpankuja (H3235) tuloviiste näyttää tiukalta, jolloin bussi ei pääse suoristumaan pysäkillä. Tämä tulee tarkistaa tarkemmissa suunnitelmissa, mutta jo tässä vaiheessa on hyvä varmistaa tila, jotta pysäkestä saadaan toimiva. Kaikki pysäkit kannattaa mahdollisuuksien mukaan ajouratarkastella tilan riittävyyden varmistamiseksi.

Yleissuunnitelman liitteessä 1 esitetyt tilavaraukset välillä Pukinmäki-Malmi ovat paikoitellen erittäin kapeita, eikä lumitiloja ole voitu huomioida. Joukkoliikennejärjestelmän toimivuuden kannalta lumitilojen huomioiminen kulkuväylillä ja varsinkin pysäkkien läheisyydessä on erittäin tärkeää, joukkoliikenteen pitää toimia myös talvella. Tätä silmällä pitäen ehdotammekin keskusteluja Väyläviraston kanssa, voisiko junan rata-alueetta hyödyntää jotenkin, jotta lumellekin löytyisi tilaa.

25.08.2022

223/10.02.03/2022
[Pohjoisbaanan
yleissuunnitelma]

Lisätietoja lausunnosta antaa kestävän liikkumisen asiantuntija Samuli Mäkinen ja jatkosuunnittelussa yhteyshenkilönä on liikennesuunnittelija Teija Visa, etunimi.sukunimi@hsl.fi.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Mika Nykänen
Toimitusjohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä 25.08.2022. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa HSL:n kirjaamosta.

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunto Pohjoisbaanan yleissuunnitelmasta

Tausta

Helsingin kaupunki ja kaupunkiympäristö toimiala on pyytänyt ELY-keskuksen lausuntoa Pohjoisbaanan yleissuunnitelmasta. Suunnitelma sisältää radan varren pyöräily-yhteyden välillä Käpylän asema – Vantaan raja. Nykyisellään pyöräily-yhteys radan verrassa on kyseisellä osuudella epäselvä ja siinä on sujuvuuspuutteita. Suunniteltava osuus on osa laadukasta pyöräliikenteen baanaverkkoa Helsingin kaupungin alueella.

Liikennevastualueen lausunto

Uudenmaan ELY-keskus pyytää tarkistamaan Kehä I kohdan suunnitelmakuvien synkronoinnin. Lisäksi Kehä I sillan alikulkukorkeus tulee tarkistaa. Väyläviraston ohjeistuksen mukaan uusien siltojen alikulkukorkeutena käytetään 5,3 metriä. Suunnitelmakuvissa Pohjoisbaanan sillan alikulkukorkeudeksi on Eskolantiellä esitetty 4,0 metriä. ELY-keskus pyytää tarkistamaan onko korkeus riittävä siltavaurioiden ehkäisemiseksi. Siltojen mitoituskormia ehdotetaan myös esitettäväksi suunnitelmakuviin.

Ympäristövastualueen lausunto

Taivaskallion pohjoisosassa sijaitsee kaksi tunnettua liito-oravan ydinaluetta rajautuen noin 300 metrin matkalta nykyisen junarata-alueen reunaan. Pohjoisbaanan jatkosuunnitteluun valittu VE6A linjaus sijoittuu yleissuunnitelman mukaisesti toteutettuna molempien ydinalueiden sisäpuolelle ja todennäköisesti osittain liito-oravan lisääntymis- tai levähdyspaikkojen päälle. ELY-keskus huomauttaa, että Helsingin kaupungin ympäristöpalveluiden teettämät koko kaupunkia koskevat liito-oravan levinneisyysinventoinnit eivät lähtökohtaisesti tarjoa tietoa liito-oravan ydinalueiden sisällä sijaitsevien luonnonsuojelulain 49 §:n ensimmäisen momentin tarkoittamien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen sijainneista. Lisääntymis- tai levähdyspaikka on liito-oravan käyttämää kolopuuta laajempi alue, jolla tyypillisesti sijaitsee kolopuun välittömässä läheisyydessä kasvavaa suojaa ja ravintoa tarjoavaa muutakin puustoa.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan pohjoisbaanan rakentaminen jatkosuunnitteluun valitun VE6A linjauksen mukaisesti edellyttää luonnonsuojelulain 49 §:n kolmannen momentin mukaisen poikkeamisluvan liito-oravan lisääntymis- tai levähdyspaikkojen hävittämisen ja heikentämiskiellosta. Pohjoisbaanan linjaus- ja rakenteelliset suunnitteluratkaisut tällä kohdalla tulee toteuttaa niin, ettei poikkeamiselle ole tarvetta, koska poikkeamisluvan myöntämisen edellytysten täytyminen mm. vaihtoehtottomuuden suhteen näyttää epätodennäköiseltä. Vaihtoehtotarkastelusta Käpylän linjaosuudelta puuttui ilmeinen vaihtoehto (VE6C), jossa tukeudutaan nykyiseen linjaukseen ja poiketaan baanasuunnitteluohjeen minimiarvoista, kuten on tehty muuallakin Pohjoisbaanan suunnittelualueella. ELY-keskus lisäksi toteaa, että esitetty VE6A:n puidenkaatotarve (keskimäärin 7 metriä) Taivaskallion ydinalueiden kohdalla vaikuttaa optimistiselta arviolta ottaen huomioon samanlaisen baanan rakentamisen käytännön toteutus Käpylän Louhenpuiston alueella vuosina 2016-2017.

Jatkosuunnittelun yhteydessä hankkeesta vastaavan tulee esittää näkemyksensä kyseisillä ydinalueilla sijaitsevien liito-oravan lisääntymis- tai levähdyspaikkojen sijainneista ja arvioida mahdolliset heikentävät vaikutukset niille nyt esitettyä perusteellisemmin. Junarataan rajautuvalla ydinalueella 78/2019 sijaitsee ELY-keskuksen käsityksen mukaan enemmän liito-oravalle ulkoisesti soveltuvia kolopuita kuin yleissuunnitelman kuvassa 34 on esitetty.

Lisääntymis- ja levähdyspaikan tarkka rajausta harkitaan aina tapauskohtaisesti eikä täsmällistä kaikkiiin tilanteisiin sopivaa määritelmää ole olemassa. Korkein hallinto-oikeus on kuitenkin todennut vuosikirjapäätöksessään 2014:13, että lisääntymis- ja levähdyspaikkarajaus voidaan tehdä luonnonsuojelulain valmisteluasiakirjojen mukaisesti esimerkiksi rajaamalla lisääntymiseen tai levähtämiseen käytetystä puusta noin 10 - 15 metriä säteeltään oleva vyöhyke.

ELY-keskus lisäksi huomauttaa, että yleissuunnitelman liito-oravayhteyksiä käsittelevässä kappaleessa ei ole tunnistettu liito-oravan liikkumistarvetta Taivaskallion kohdalla junaradan yli pohjois-etelä suuntaisesti. Junaradan pohjoispuolella sijaitsee tunnettu liito-oravan lisääntymis- tai levähdyspaikka elinalueella 149/2021. Liito-oravan kulkuyhteys tälle kolopuulle Taivaskallion suunnalta on jo nykytilassa haastava. Helsingin kaupungin omalla liito-oravaverkostokartalla arvioidussa ylityskohdassa puuton rata-alue sähkö- ja voimajohtolinjoinen on nykyisellään noin 60 metriä leveä. Baanan toteuttaminen junaradan eteläpuolelle puustoa poistaen heikentää väistämättä tämän keskeisen yhteyden toiminnallisuutta liito-oravalle.

Lisätietoja

Uudenmaan ELY-keskus:

Liikennevastuualue; Herkko Jokela puh. 0295 021 367 ja Jaakko Kuha, puh. 0295 021 299. S-postit ovat muotoa: etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Ympäristövastuualue Tuomas Lahti, puh. 0295 021 116. S-posti on muotoa etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Allekirjoitukset

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Asian on esitellyt liikennejärjestelmäasiantuntija Herkko Jokela ja hyväksynyt yksikön päällikkö Ylva Wahlström

LIITTEET Lausuntopyyntö

JAKELU Helsingin kaupunki (helsinki.kirjaamo@hel.fi)
Pasanen Teppo

TIEDOKSI Uudenmaan ELY-keskus
Jokela Herkko
Kuha Jaakko
Huolman Ilpo
Lahti Tuomas
Lumme Juha
Noeskoski Juha
Siimes Heli
Wahlström Ylva

Tämä asiakirja UUELY/10449/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/10449/2022 har godkänts elektroniskt

Hyväksyjä Wahlström Ylva 05.09.2022 07:35

Esittelijä Jokela Herkko 02.09.2022 15:32

Kaupunkiympäristön toimiala
Apulaiskaupunginjohtaja Anttila Tero

26.8.2022

VD/9331/00.04.03/2022

Vantaan kaupungin lausunto Helsingin Pohjoisbaanan yleissuunnitelmasta

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimiala on pyytänyt lausuntoa Pohjoisbaanan yleissuunnitelmasta 26.8.2022 mennessä. Baana kulkee pääradan itäpuolta, ja pohjoispäässä nykyistä Kiitäjäntietä pyöräkatuna (550 m) sen päätteessä olevan käänntöpaikan alkuun saakka. Käänntöpaikan osuus on tavallista ajorataa, ja sen reunasta baana jatkuu pyörätienä Kiitäjäntienpäätä pitkin Vantaan rajalle.

Vantaan kaupungin hallintosäännön luvun 10 § 1 mukaan lautakunta tehtäväalueellaan päättää kaupungin puhevallan käyttämisestä sekä esitysten ja lausuntojen antamisesta ulkopuolisille. Kaupunkitiilalautakunta on päätöksellään 22.9.2021 § 10 delegoinut edellä mainitun päätösvallan siten, että Vantaan kaupungille merkitykseltään vähäiset ja aikaisempiin kaupungin linjauksiin perustuvat lausunnot antaa kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja.

Päätös / Apulaiskaupunginjohtaja

Päätän antaa liitteen mukaisen lausunnon Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialalle.

Vantaa 26.8.2022

Anttila Tero
Apulaiskaupunginjohtaja

Liitteet

Vantaan kaupungin lausunto Helsingin Pohjoisbaanan yleissuunnitelmasta

Allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä.

Täytäntöönpano

Katujen ja puistojen palvelualue

Tiedoksianto asianosaiselle

Asianosainen: Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimiala

Annettu tiedoksi sähköisesti

Pvm: 26.8.2022

Vastaanottajat: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Muutoksenhakukielto

Tähän päätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa hakea muutosta.
(Kuntalaki 136 §)

Vantaan kaupungin lausunto Helsingin Pohjoisbaanan yleissuunnitelmasta

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimiala on pyytänyt lausuntoa Pohjoisbaanan yleissuunnitelmasta 26.8.2022 mennessä. Baana kulkee pääradan itäpuolta, ja pohjoispäässä nykyistä Kiitäjäntietä pyöräkatuna (550 m) sen päätteenä olevan kääntöpaikan alkuun saakka. Kääntöpaikan osuus on tavallista ajorataa, ja sen reunasta baana jatkuu pyörätienä Kiitäjäntienpäättä pitkin Vantaan rajalle.

Vantaalla baanojen linjaukset on esitetty Vantaan pyöräliikenteen tavoiteverkossa (1.12.2020) sekä Vantaan uudessa yleiskaavassa. Baana kulkee pääradan varressa, mutta kaupunkien rajalla Helsingin puolella olevan asuintontin vuoksi linjaus tekee mutkan. Baanan linjaus seuraa Taostien kääntöpaikan jälkeen voimassa olevan asemakaavan Pajametsän viheralueella kulkevan ohjeellisen ulkoilureitin linjausta Helsingin rajalle. Helsingin Kiitäjäntienpää-niminen katu tulee rajalle, jossa Vantaan ja Helsingin baanat siten yhdistyvät.

Suunnitelman mukaan ”Pyöräliikenteen sujuvuuden turvaamiseksi pyöräkatuun liittyvät suunnat asetetaan väistämisvelvollisiksi. Autoliikenteen nopeudet pidetään rakenteellisin keinoin pyöräliikenteelle sopivalla tasolla, ja nopeusrajoitus on enintään 30 km/h. Autojen pysäköinti sallitaan vain merkityillä paikoilla pysäköintisyvennyksessä.”

Kiitäjäntiellä joudutaan kuitenkin poikkeamaan Helsingin suunnitteluohjeiden minimiarvoista: ”Kiitäjäntiellä Porttirinteen liittymästä pohjoiseen on baana toteutettu pyöräkatuna, jonka leveys on tilanpuutteen vuoksi 3,5 m (lisäksi 0,5 m kiveysraidat molemmin puolin baanaa). Kiitäjäntien kääntöpaikalta baana siirtyy 4,0 metriä leveällä yhdistetylle pyörätielle ja jalkakäytävälle. Tilanpuutteen vuoksi Kiitäjäntienpäässä jalankululle ja pyöräilylle ei ole voitu toteuttaa eroteltuja järjestelyitä.”

Nykytilanteeseen verrattuna Kiitäjäntien osuudella muutos pyöräkaduksi parantaa pyöräliikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta, kun pienet sivukadut muuttuvat väistämisvelvollisiksi. Kääntöpaikan osuus pysyy edelleen kuitenkin tavallisena katuna ja kääntöpaikkana, mikä ei ole pyöräilijän kannalta ihanteellinen ratkaisu. Pohjoisen suuntaan pyöräilevälle ei siten ole visuaalista opastusta reitin jatkuvuudesta varsinkin, kun ainakin kauempaa katsottuna suoraan edessä näkyy vain tontin pensasaita. Tarkemmassa suunnittelussa kääntöpaikan järjestelyihin tuleekin kiinnittää erityistä huomiota.

Jo nyt Vantaan puolella kaupunkien rajalta alkaa ns. laatukäytävä, joka opastetaan seudullisella baananumeroinnilla Keravan rajalle asti. Ensi vuonna toteutettavassa Vantaan laajuisessa pääpyöräreittien opastuksessa reitti siirtyy äskettäin valmistuneelle Vernissasillalle radan varteen. Seudullisen jatkuvuuden vuoksi olisi toivottavaa, että Helsingin kaupunki edistäisi Pohjoisbaanan toteutusta mahdollisimman nopeasti.